7e JAARGe. № 93.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.
Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . . . . ƒ 7.50
〃 〃 〃 〃 Java. . . . . 〃 9.—
〃 〃 〃 〃 Buitenbezittingen. . . . 〃 10.—
〃 〃 〃 〃 Nederland. . . . . . 〃 13.—
De *OOSTPOST* verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

MAANDAG 28 NOVEMBER 1859.

Prijs der Advertentiën.
De prijs der ADVERTENTIËN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentiën met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

BERIGT.

De naauwe band die bestaat tusschen het vaderland en deszelfs kolonien, — de invloed die elke belangrijke beweging in de Europesche politiek op Nederland, en gevolgelijk ook op Nederlandsch Indië kan oefenen, is van dien aard dat wij eene halfwekelijksche uitgave van ons blad niet voldoende achten om onze lezers, die slechts enkele Europesche Couranten lezen, op de hoogte te houden van al datgene wat zulk eenen gewigtigen invloed kan hebben op hun lot en op het lot van degenen die hun dierbaar zijn. Het schijnt ons dus toe dat in Indië behoefte bestaat aan een blad dat zooveel mogelijk de Europesche Couranten vervangt, en daarom heeft de Redactie der *Oostpost* besloten om tot eene dagelijksche uitgifte van haar blad overtegaan, met uitzondering alleen van de zondagen. — Zij stelt zich voor om al het wetenswaardige dat de Europesche mails aanbrengen in hare opvolgende nummers op te nemen, genoegzaam in dezelfde volgörde als die waarin die in Europa worden gepubliceerd. Daarbij zal zij zich niet bepalen tot de mededeeling van bloote nieuwstijdingen, doch zullen hare kolommen tevens bevatten de aannemelijke polemiek, van waar die ook moge uitgaan, voor zoo verre die op Indische belangen betrekking heeft. — Het streven van de Redactie dus is om de *Oostpost* te doen zijn de vervanger van de Europesche Couranten,... in de eerste plaats voor zulke berigten en polemiek als Indië direct aangaan, en daarna voor zoo veel die Indië indirect betreffen.

Mogen wij al de eerste uitgevers in Nederlandsch Indië zijn die het wagen durven van hun blad een dagblad te maken,... vreemd kan dit ons besluit niet voorkomen aan hen die het niet onopgemerkt hebben laten voorbijgaan hoe wij, sedert jaren reeds, immer krachtiger pogingen aanwendden om de *Oostpost* te verheffen boven de type van een gewoon advertentieblad.

Het is echter, ook wat de advertentien zelve aangaat, in het belang van de ingezetenen van Soerabaija dat er een dagelijks verschijnend blad zij, waarin elke annonce dadelijk kan worden opgenomen zonder dat men twee of drie dagen behoeft te wachten tot er eene Courant verschijnt.

Dat de uitgifte, jaarlijks, van meer dan 300 nummers in stede van slechts 104, de kosten énorm vergroot, zal wel geen betoog behoeven, doch, dewijl de Redactie meent te mogen verwachten dat het aantal harer abonnenten door deze dagelijksche uitgifte merkelijk al toenemen, zal de verhooging der abonnementsprijs zeer gering zijn, in verhouding tot het meerdere dat de redactie hare abonnenten zal geven, in vergelijking met vroeger.

Ten einde zoo weinig mogelijk de kans te loopen van zich in deze verwachting bedrogen te zien, zal het abonnement op haar blad door de Redactie zoo veel mogelijk voor een elk toegankelijk worden gemaakt, en zullen daarom ook maandelijksche abonnementen worden aangenomen, zonder de minste prijsverhooging, zoodat hij die hier tijdelijk verblijf houdt, zoo als met ambtenaren en militairen dikwijls, en met zeevarenden altijd gebeurt, zich dadelijk bij aankomst kan abonneren en zich voor niet langer dan eene maand behoeft te verbinden.

Het tarief voor de insertie van advertentien zal onveranderd blijven, doch kunnen omtrent de opname van doorloopende advertentiën, zooals voor agenten van fabrieken van machinerien, assurantiemaatschappijen etc., afzonderlijke overeenkomsten worden gesloten.

De dagelijksche uitgifte zal aanvangen met den 1e December, en, zonder verhooging van betaling voor het loopend abonnementsjaar, aan onze abonnés worden toegezonden. Van af 1e Januarij 1860 echter wordt de abonnementsprijs gesteld

	voor Soerabaya	p. jaar	ƒ 24.—
		〃 halfjaar	〃 12.—
		〃 maand.	〃 2.—
portvrij	Voor Java	〃 jaar	〃 30.—
portvrij		〃 halfjaar	〃 15.—
portvrij	〃 buitenbezittingen,	p. jaar	〃 36.—
portvrij		p. halfjaar	〃 18.—
portvrij	〃 Europa	〃 jaar	〃 50.—

alles tegen vooruitbetaling.

Terwijl dus de uitgifte van den *Oostpost* voortaan driemaal het aantal nummers zal tellen dan tot heden het geval was, wordt de abonnementsprijs nog bij verre niet verdubbeld, ja, zal de verhooging daarvan nog geen twee derde gedeelte van de vroegere abonnementsprijs bedragen.

Dewijl bij de oplage eenen zekeren grondslag moet zijn waarop wij onze berekening maken, zullen alle abonnementen, die niet vóór ulto December zijn opgezegd, gerekend worden door te gaan tegen de nieuwe voorwaarden, die met 1e Januarij zullen in werking komen.

Behalve bij de ondergeteekenden te Soerabaya, kunnen abonnenten op den *Oostpost* zich aanmelden.

te Batavia bij G. KOLFF & CO.
Samarang 〃 DE GROOT, KOLFF & CO.
Pasoeroean bij WEIJERMANS & CO.
Madioen 〃 G. A. HOOGENRAAD.

De uitgevers van den Oostpost,
LE ROY & CO.

Rekest der PANDJES- of LOMBARDHUIZEN aan de over hen gestelde magten.

Geven met den meesten eerbied te kennen, alle *pandjeshuizen, lombarden, banken van leening*, of onder welken anderen naam onze inrigtingen ook mogen bekend staan:

Dat zij moede zijnde, de door weldenkenden uit het volk niet ten onregte uitgebragte beschuldigingen, dat zij van de oorspronkelijke beginselen hunner instellingen zoo zeer zouden ontaard zijn, dat men de edele bedoelingen die zij bij den aanvang koesterden niet meer bij hen kan ontdekken, maar dat zij, in stede van te zijn een toevlugtsoord voor noodlijdenden en behoeftigen, plaatsen des onheils zouden geworden zijn, waar de geringere man, tegen verbazend hooge renten, zijne door zweet verzamelde goederen kan verpanden, om daardoor langer zijn aanzijn te kunnen rekken of in de nijpendste behoeften van zich en zijn gezin te kunnen voorzien, en dat alleen met het doel om door de verkrachting hunner beginselen eenen hen, door hunne meesters aangewezen, huurder vet te mesten, en aan hunne meesters eene niet onbelangrijke som in hunne schatkist te offeren, ten einde die kunne bijdragen om een steeds hooger en hooger verlangd *Batig saldo* te kunnen stijven.

Dat zij eenen blik in het verleden werpende, u hunnen oorsprong in de grijze oudheid zouden kunnen aantoonen, en u zouden kunnen bewijzen dat zij in hun jeugdigste levenstijdperk het best aan hunne roeping hebben beantwoord, door te leenen waar behoefte bestond, zonder daarvoor eenig pand te eischen en eerst daartoe zijn moeten overgaan, toen door de eerste ondeugd dat vertrouwen was geschokt geworden; zij nu echter na eeuwen bestaan te hebben met leedwezen moeten bekennen zich te moeten schamen over de ongerijmde vormen waaronder zij door beschaafde besturen zijn gebragt, om niet anders te mogen werken dan door kleine voorschotten te geven op panden van oneindig grootere waarde, en dit dan nog alleen tegen eene enorm hooge renteheffing welke ons tot de lakenswaardigste woekeraars vernedert, en de ongeveinsde verklaring doet afleggen dat zoodanigen vooruitgang der beschaving, waarop de maatschappij zich zoo dikwijls durft beroemen, is eene zeer heillooze vooruitgang, waarbij velen worden verarmd en slechts enkelen worden gebaat.

Dat het hun innig leed doet dat zij ter verwezenlijking van *het doel heiligt de middelen* hun intermediair zoo onkiesch zien gebezigd en daardoor hunnen pachtschat zoo hoog mogelijk wordt opgevoerd.

Dat zij zich schamen over de meedoogenlooze wijze waarop zij aan eene renteheffing moeten behulpzaam zijn, die door sommige besturen zelfs op 39 procent per jaar is gesteld, (*) ongenoemd nog de kwade praktijken die zij dikwijls binnen hunne muren door hunne meesters zien uitoefenen en die, wijl zij in verre de meeste gevallen gepleegd worden aan weinig ontwikkelde inzenders, zelden aan de publieke beoordeeling worden prijs gegeven.

Dat hoewel tot geheimhouding verpligt, zij meenen eene weldaad te doen door enkele dier kwade praktijken op te geven, waarvan zich hunne huurders bedienen om de door ons afgeworpen voordeelen te verhoogen.

Daaronder behoort vooreerst, dat sommige pachters van de ongeletterdheid onzer pandgevers op eene verfoeijelijke wijze misbruik maken, en er zich geene gewetenszaak van maken om, indien eenig voorwerp met *tien* gulden is beleend geworden, zij daarop *vijftien* stellen, welke misstelling door onze pandgevers bij de inlossing, waartoe zij maar al te zelden in staat zijn, op eene gevoelige wijze ontdekt wordt en dikwijls oorzaak is, dat die goederen door zoodanig tekort ter inlossing niet op hunnen eigenaar kunnen overgaan. Komt het dan tot een spreken over deze zaak, dan is het overtuigendste bewijs bij de hand in het briefje, en onzen pachter zegt dan, zoo hij maleisch spreekt, *soeda memang di toelies begitoe.*

Voorts is het wel eens gebeurd dat goederen van hooge waarde beleend waren en die ter bewaring binnen onze muren waren geborgen, die goederen, zoo men dezelve verlangde in te lossen, waren te loor geraakt en alzoo niet meer voor den inzender bereikbaar waren.

Ook voor de renteheffing maken het zich onze huurders niet te lastig, want met breuken of onderdeelen van maanden laten zij zich gemakshalve maar zelden in, en is hunne berekening dikwijls de volgende:

Een pand wordt op 24 November ingebragt en op 5 December gelost, dan zegt onze huurder 24 November dat is, *November*, en 5 December dat is, *December*, *ergo* twee maanden, ad 7 % per maand (†) voor kleinere bedragen; voor de grootere sommen zijn zij inschikkelijk en vergenoegen zich dan met 39 % per jaar.

Eene groote grieve is het dikwijls voor inbrengers dat zij, zelve zoo zelden geletterd zijnde, een bewijs voor hunnen inbreng erlangen hetwelk, met hieroglyphen geschreven, den aard hunner inbreng moet aantoonen, die zij echter noch bij meer geletterden hunner natuurgenooten noch bij des pachters landzaten kunnen doen ontcijferen. Zoo ook is de contrôle over onze pachters door besturen daartoe ingesteld zoo goed als ondoenlijk wijl zij zich daarbij evenzoo van die hieroglyphen bedienen.—

Eindelijk wat regt is moet regt blijven, dit is echter in onze instellingen wel wat gewijzigd; immers een beleend pand blijft den eigendom van den beleener.

Het gebeurt wel eens, en nog al dikwijls, dat onze pandgevers niet bij magte komen om hunne panden in te lossen en dan worden die op publieke vendutie verkocht; meent echter niet dat het meerdere provenu der verkoop boven de beleeningsom, minus de daarop gevallen renten, aan den regthebbenden eigenaar worden uitgekeerd; och, neen! dat is te omslagtig, onze pachter houdt dat geld maar onder zich, om het nooit te verantwoorden.—

't Gebeurde wel eens, dat zich zoodanig eigenaar durfde verstouten om dat meerdere provenu te reclameren, maar dan is hij met een, *piegie mana*, en *gaga boleh* afgescheept geworden.

Iedereen kent onze inzenders nu genoeg om niet te weten dat het meerendeel dat van ons gebruik maakt, veel te verdraagzaam is om over onzen pachter eenige klagte te uiten. Liever zich met schade getroost dan een twistappel opgeworpen.

Onze pachter is overigens slim genoeg, om niet gemakkelijk eene schifting tusschen zijne inzenders te maken, en niet op het uiterlijk te kunnen lezen wie zich wel en wie zich niet gedwee aan zijne begeerten zullen onderwerpen.—

Deze en nog vele andere ongenoemde bezwaren zijn de motieven die er ons toe hebben geleid om u te verzoeken:

1e. Om ons niet langer te doen zijn een pachtmiddel, wijl dit zoo vernederend is en het toch voor onze verpachters ook niet zeer eervol zijn kan, om *onze* inkomsten, die haar ontstaan aan armoede te danken hebben, tot een middel te doen zijn om het *Batig saldo* te stijven, doch ons liever geheel aan particuliere meer beschaaf-

(*) De rente aan pachters der pandjeshuizen op Java is in het Stbl. van N. I. evenzoo tot 39 ten honderd toegelaten; dáár echter zijn pachters meestal eerlijke en gemoedelijke menschen, die zeker wel nimmer de uiterste penning zullen heffen?

(†) In het Staatsblad voor Nederlandsch Indië lezen wij 6 A. is dit 6½ of 6 halve centen, in de noot toch staat A. beteekent halve; ieder Javaan overigens zal u seggen dat pachters te Soerabaya 7 % per maand nemen.

de geldbezitters over te geven, zonder daarvan een bestuurs-monopolie te maken. Die particuliere geldbezitters zullen zich vermoedelijk met lagere rente heffing vergenoegen, ten minste zoo daarvan geen monopolie gemaakt wordt en de concurrentie vrij blijft: — dit doende zult gij wettigen hetgeen nu toch reeds zoo dikwijls en onder zoovele vormen plaats heeft; iedereen toch weet dat het op pand leenen, of het opmaken van dusgenoemde acten van bruikleen een zeer bekend middel is ter vrijwaring voor schade.

In uwen boezem zijn kapitalen genoegzaam voorhanden die, tegen billijke rente onder waarborg, der armoede en nooddruft zouden kunnen en willen te gemoet komen, doch zich nu daarvan ter wille van den pachter, als bedongen verpachtingsvoorwaarde, moeten onthouden.

2°. Wil men, onze bede verwerpende, ons als pachtmiddel doen blijven voortbestaan, dan vragen wij het ootmoedig; weest toch kiescher in de keuze uwer pachters, die nu meerendeels bloedzuigers zijn, en van menschlievendheid geen den minsten, van geldbejag en afzetterij eenen grooten dunk hebben.

3°. Gelooven wij zeker te weten dat zoo wij aan particuliere nijverheid werden overgegeven, bij deze de renteheffing zelden meer dan 1% zou bedragen: Uw bestuur zou er kunnen voor waken dat die dat cijfer nimmer overschreed. (§)

4° Vragen wij UEd een geheel nieuw reglement. Wij zijn huiverig om U een concept aan te bieden, wijl wij zoo weinig weten of het uwe meening is ons als pachtmiddel te doen blijven bestaan of ons van die lijst te schrappen. Wij hebben desniettemin overal den blik laten rondwaren en zelfs ook onze aandacht laten vallen op het Staatsblad van Nederlandsch-Indië 1849 No. 52 Litt C.

Zonder twijfel bevat dit, vooral waar het de contrôle van onzen pachter aangaat, nog al eenige goede bepalingen, die wij wel zouden wenschen dat *steeds* streng gehandhaafd werden, doch wat den tabel der renteheffing aangaat, die vinden wij zoo buitengewoon hoog opgedreven, dat het de stoutste verbeelding overtreft, *b. v.* voor kleine kapitalen 6 1/2% 's maands dat is 6 1/2 maal 12 of 78% 's jaars:... doch neer, wij hebben reeds gezegd dat de pachter geene breuken wil lezen en dus zegt 7 % 's maands × 12 = 84 % 's jaars; voor kapitalen van meerder aanbelang stelt dit tarief *maar* 39 % 's jaars ! ! !

Meer zullen wij over de bepalingen van dat Staatsblad maar niet uitweiden. Wij durven de hoop koesteren dat, nu wij onze hoofdgrieven hebben opgesomd, er menschlievender beginselen zullen ontwaken, en laten dus geheel aan uw eigen zedelijk beginsel over, ons een reglementje te geven zoo als u dat zal goeddunken; want bevalt het ons niet, het regt van petitie blijft immers bestaan en daar zullen wij ook dan gebruik van maken om:

„Zoolang u aan te spreken,
„Tot u eindelijk 't hart zal breken,"
„En onze wenschen zijn verhoord.

(*Redactie.*)

(§) Hier doet zich de bedenking voor, of er wel vele geldschieters zouden zijn, die hunne kapitalen tegen die rente zouden willen afstaan, niet uit gebrek aan waarborg, niet wijl de rente niet hoog genoeg is maar uit afkeer voor de panden. Wij antwoorden daarop, hoe minder hoe beter, want hoe moeijelijker de toegang tot beleenen gemaakt wordt, des te grooter middel in de hand ter wering van het pauperisme; men komt daaraan echter nimmer door hoogen rente-standaard te gemoet.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

van den 23*sten November* 1859 N°. 94.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE.

Den Raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, **Salut!**

***doet te weten*:**

Dat Hij, het raadzaam oordeelende, den termijn van 30 November 1859, bij de ordonnancie, van 3 September 1859, (staatsblad no. 64) gesteld voor de verwisseling van heele en halve duiten, te verlengen:

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indie;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De termijn van 30 November 1859, bedoeld in art. 1. der ordonnancie van 3 September 1859, (staatsblad no. 64), wordt verlengd tot en met Woensdag den 21sten December 1859.

Art. 2. Door de verlenging, bedoeld bij art. 1 dezer ordonnancie, wordt geene verandering gebragt in de bepaling, vastgesteld in art. 3 der ordonnancie van 3 September 1859 (staatsblad no. 64), dat niemand meer verpligt is, van en met 1 December 1859 heele of halve duiten in betaling aantenemen.

Art. 3. Van en met 22 December 1859 worden de heele en halve duiten bij 's lands kassen op Java en Madura niet meer in betaling of ter verwisseling aangenomen.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indie geplaatst, en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Buitenzorg, den 16den November 1859.

Chs. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris.

A. Loudon.

EXTRACT *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

Buitenzorg, *den 21sten November* 1859. (*No.* 3).

(*Staatsblad No.* 97a.)

Gelezen, enz.
Den Raad van Nederlandsch-Indie gehoord;
Is goed gevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te arresteren het aan dit besluit gehechte voorloopig tarief voor het overbrengen van telegrafische berigten met den onderzeeschen telegraaf tusschen Batavia, Muntok en Singapore.

Ten tweede, enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal.

De Algemeene Secretaris.

A. Loudon.

VOORLOOPIG TARIEF voor het overbrengen van telegrafische berigten met den onderzeeschen telegraaf tusschen Batavia, Muntok en Singapore.

Van Batavia naar Singapore of omgekeerd *f* 5.—
„ id. „ Muntok „ „ „ 2.50.
„ Muntok „ Singapore „ „ „ 2.50.

Een berigt, uit niet meer dan 12 woorden bestaande, wordt als een enkelvoudig berigt beschouwd.

Berigten van 13—25 woorden als dubbele, van 26—50 als drie- en van 51—100 als viervoudige berekend, en is daarvoor het dubbele, drie- of viervoudige van den tarifs-prijs verschuldigd.

Bij berigten van meer dan 100 worden begint de woordentelling telkens weder op nieuw bij tweede, derde en volgende honderdtal, zoodat een berigt van 101—112 woorden als een vijfvoudig, een van 113—125 als een zesvoudig een van 126—150 woorden als een zevenvoudig, een van 151—200 als een achtvoudig berigt wordt gerekend, enz.

Gearresteerd bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie van 21 November 1859, no. 3 (staatsblad no. 97a).

Mij bekend.

De Algemeene Secretaris.

A. Loudon.

Civiel Departement.

BENOEMD:

Tot tweeden commies op residentiekantoor te Tjandjoer (Preanger Regenlschap), de commies op het bureau van den adsistent-resident van Tjilatjap, A. Papo.

BIJ DE COMMISSIE TOT ONDERSTEUNING VAN BEHOEFTIGE CHRISTENEN IN DE SOERABAYASCHE AFDEELING.

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, het lid C. J. H. Franssen, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

BENOEMD:

Tot lid, M. van den Elzen, pastoor te Soerabaya.

Schutterijen, enz.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Gouverneur-Generaal van Celebes en Onderhoorigheden.

BIJ DE SCHUTTERIJ TE MACASSAR.

IS ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, de eerste luitenant A. W. Bethbeder.

IS BEVORDERD:

Tot eersten luitenant, de tweede luitenant L. Kollman.

IS BENOEMD:

Tot tweeden luitenant, de schutter J. H. Fuchter.

Militair Departement.

VERLEEND:

De rang van kolonel, aan den Pangeran adipati anom Mangkoe Negoro Soedibjo Rodjo Potro Narendro Matarom te Soerakarta; met bepaling, dat hij als zoodanig zal dragen de uniform van den generalen staf.

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den ridmeester van het regiment Oost-Indische cavallerrie H. C. Hoolboom.

VERGUND:

De uniform aan zijn vroegeren rang verbonden te blijven dragen, aan den op zijn verzoek, eervol uit Z. M. militaire dienst ontslagen tweeden luitenant der infanterie J. L. l' Epagniol.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de kapitein der infanterie F. H. D. Speltie.

GOEDGEKEURD:

dat door het Militair Departement

ZIJN OVERGEPLAATST:

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE:

Bij het tweede bataillon, de eerste luitenant A. W. van Riemsdijk, van het garnizoens-bataillon te Palembang.

Bij het 4de bataillon, de eerste luitenant P. L. J. Bogaert, van het 3de bataillon

Bij het 7de bataillon, de tweede luitenant J. G. W. Stadermann, van het garnizoens-bataillon van Celebes en onderhoorigheden.

Bij het 8ste bataillon (Ngawi), de eerste luitenant R. F. de Ravallet van het 15de bataillon.

Bij het 9de bataillon Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo de kapitein J. Epke, van het 8ste bataillon.

Bij het 14de bataillon, de kapitein J. Keijzer en de eerste luitenant J. B. van Overvest, respectivelijk van het 8ste bataillon en het garnizoens-bataillon van Celebes en onderhoorigheden.

Bij het 15de bataillon, de kapitein B. Barneveld, van het garnizoens-bataillon van Benkoelen.

Bij het garnizoens-bataillon der tweede millitaire afdeeling op Java te Tjilatjap, de kapitein E. Pauw, van het 3de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon van Celebes en onderhoorigheden, de eerste luitenant L. A. van den Berg en H. J. van Lith, repectivelijk van het 15de en 7de bataillon.

Bij garnizoens-bataillon der Moluksche eilanden (Banda), de eerste luitenant C. O. Croes, van het 13de bataillon.

Bij de garnizoens-compagnie van Benkoelen, de kapitein W. J. Visser en de eerste luitenant R. G. H. L. F. Trompheller, respectivelijk van het 16de en 1ste bataillon.

Marine Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de gewezen klerk bij de directie van het marine établissement te Soerabaija N. W. van Middelkoop.

Op Zaturdag den 3den December 1859.
Bij 's Lands algemeene Pakhuizen alhier van cc. 30.000 Ned: ponden staafkoper cc. 100.000 Ned. pond doorgekapt kopergeld.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTEN.

Voorspoedig bevallen van een *ZOON,* C. PLASMAN, geliefde echtgenoot van
Eenige kennisgave. (1526) L. J. SMEETS.

Bevallen van een dooden zoon M. W. T. BRINKGREVE, *de Meester.*
SOERABAYA, 25 *November* 1859.
Algemeene en bijzondere kennisgave. (1528)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Dingsdag den 29sten November.
ten huize van
Mevrouw E. MULOCK HOUWER
te Kapoetran.
DOOR
D. MAURITZ MARTENS.
Van massief mahonijhouten MEUBELEN waaronder een LEDIKANT met springveeren matras, KRISTAL, GLAS, PORCELEIN en AARDEWERK waarbij een Compleet EETSERVIES voor 24 personen, PAARDEN, WAGEN, eene fraaije Collectie BLOEMEN en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt. (1512)

De vroeger geannonceerde verkoop van het nabij KETABANG STAAND HUIS, zal alsnu plaats hebben op *Woensdag den 30sten dezer,* **des morgens ten 9 ure:**
Het HUIS is voor *f* 6000 verassureerd.
(1525) **ROESLER.**

BOEKEN VENDUTIE

Op Vrijdag den 9den December 1859.
In het Comediegebouw alhier, des avonds ten ½ 8 ure.
(1531)

DE HOUT-VENDUTIE

die geännonceerd was tegen *den 30sten November* is uitgesteld en zal alsnu plaats hebben.
OP VRIJDAG DEN 16DEN DECEMBER A. S.
op de stapelplaats achter de Kampong Bandaran.
(1524) **B. J. VAN ECK & CO.**

De Vendutie van den 30 dezer zal geen voortgang hebben.
(1544) **ROESLER.**

OP EEN NADER TE BEPALEN DAG,

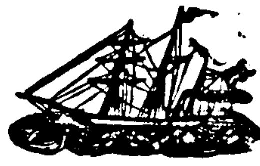
in de eerste helft van de maand
December a. s.
ZAL IN HET VENDU-LOKAAL
BIJ
D. D. VAN BOECKHOLTZ
verkocht worden eene *Factuur* pas aangebragte:

ENGELSCHE GOEDEREN

BESTAANDE UIT:
Stellen Tafelmessen met ivoren heften in **Mahonijhouten kistjes.**
Gewone Tafelmessen en **Vorken.**
Scheermessen.
Horologie-Veêren.
Passerdoozen.
Sleutelringen.
Vesta Lucifer matches.
Geweerstokken in **Mahonijhouten kistjes.**
Berlijnsch Zilveren Lepels.
Voorsnijmessen en **Vorken.**
Schroevendraaijers
Pleeten Zuurzetjes.
Gouden Horologien.
IJzeren Geldkisten.
Gomélastiek.
Horologie-sleutels.
Brillen.
Wandelstokken.
Teeken-potlooden.
Horologie-glazen.
Horologie-kettingen.
Haar-schuijers.
Rozenhouten Werkdozen.
Inktkokers.
Paknaalden.
Kinder-kanonnetjes en **Geweren.**
IJzeren Rottenvallen.
Sponsen.
Rozenhouten Schrijfcassettes.
Zweepen.
Aanzet-riemen.
Honden-halsbanden.
Lederen Hoofdstellen met **Stangen.**
Pompstokken voor **Geweren.**
Stokdegens.
Fraaije Wagen- en **Bendie-lantaarns.**
Hangsloten.
Kleine Spijkers van ⅞ en ⅝ d^m.
Goede Wagenveeren van 4 en 5 **bladen** met **assen** en **oliebussen, schroeven** en **sleutels, compleet,** enz. (1538)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

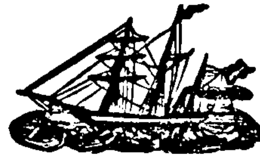
HET VERTREK
DER STOOMBOOT OENARANG,

KAPT S. VAN HULSTIJN
is gedurende de maand November geregeld als volgt,
van Batavia naar Samarang en Soerabaija........................ 6 en 20.
Van Samarang naar Sourabaija........................ 9 en 23.
" Sourabaija " Samarang en Batavia... 13 en 27.
" Samarang " Batavia........................ 15 en 29.
Informatien te bekomen bij
De Agenten,
(1401) **ADAM & CO.**

HET STOOMSCHIP PADANG.

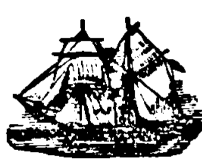

KAPITEIN GUIJOT.
Vertrekt naar BATAVIA via SAMARANG, op *den 4den December a. s.* Adres bij
(1537) **W. CORES DE VRIES.**

STOOMGELEGENHEID.

Naar BATAVIA via SAMARANG.
Gedurende de maand *December,* zal elke Zondag zijnde den 4den 11den 18den en 25sten ein der stoomschepen van den ondergeteekende naar berengenoemde plaatsen vertrekken.
(1846) **W. CORES DE VRIES.**

VERTREK VAN SCHEPEN.

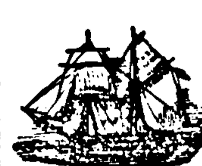
TER BIJLADING NAAR MACASSER,

wordt aangeboden het Hamburger schip
CITO
kapt. J. F. SCHUTT,
om in het begin der aanstaande maand derwaarts te vertrekken.
De Agenten.
(1513) **MATHIEU EBBS, RUIJS & CO.**

PASSAGE NAAR ROTTERDAM.

Wordt aangeboden met het voor den overvoer van Passagiers zeer doeltreffend ingerigte Nederlandsch barkschip
NEÊRLANDS KONINGIN,
gezagvoerder G. GEERLING.
Deze bodem heeft eenen gepromoveerden Docter aan boord en zal tegen medio December van PASSAROEANG vertrekken.
Nadere informatiën bij *De Agenten,*
(1522) **E. TEN BRINCK & CO.**

PASSAGE NAAR AMSTERDAM.

Wordt aangeboden met het voor den overvoer van passagiers doelmatig ingerigte barkschip
NIEUW LEKKERLAND,
Gezagvoerder M. B. HOFFMAN,
Deze bodem vaart eenen gepromoveerden doctor en zal tegen het einde dezer maand de reis aanvaarden.
Nadere informatien, bij
de Agenten,
(1527) **E. TEN BRINCK & CO.**

TEGEN GENOT VAN VRIJË
PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt gevraagd
EEN DOCTOR.
Reflecterenden gelieven zich te adresseren bij 24 *November* 1859.
(1519) **B. KOPERSMIT & CO,** *alhier*

f 5000.—

In leen te bekomen op **hijpotheek** of tegen solide borgtogt bij
(1541) **F. VOS qq.**

In den loop van Januarij e. k. zullen bij onderhandsche inschrijving, onder nadere goedkeuring van het Gouvernement,
WORDEN VERKOCHT
TWEE SUIKERFABRIEKEN.
met de daaraan verbondene contracten.
Nadere informatien te bekomen bij
O. VAN REES, *te Poerworedjo* en
T. LUCASSEN, *te Tagal* (1497)

De Heer **R. LIDDELL** heeft van af heden onze generale procuratie.
SOERABAYA, **McMILLAN MARTEN & CO.**
5 *November* 1859. (1535)

TE HUUR

Een HUIS gelegen in de Kampong *Boeboetan* naast de woning van den Heer MATZEN.
Te bevragen bij de firma.
(1542) L. G. VAN LAKERVELD & CO

TE HUUR

Een HUIS, thans bewoond door den WelEdG. Heer Mr. MULLOCK HOUWER te *Kapoetran.* Te bevragen bij
(1529) **J. DE SOETE.**

TE KOOP OF TE HUUR

EEN ERF aan de groote Rivier ter inhoudsvlakte van 2.457 □ Ned. ellen en 60. □ palmen, met het front aan den grooten weg, gelegen nabij de Hoofdwacht.
Adres uitgevers dezes. (1504)

IN COMMISSIE ONTVANGEN:

Geassorteerde Siroopen en **orgeade.**
" en **geënveloppeerde** bonbons.
St. Nicolaas gebak.
Banket.
Hollandsche en **Engelsche pepermunt.**
Tafelamandelen en rosijnen.
(1845) Bij J. T. WELTER.

WISSELS OP NEDERLAND.

(1503) **Bij McLENNAN & CO.**

ONTVANGEN.

Echt ENGELSCHE HEEREN-SCHOENEN en dito REVOLVER PISTOLEN.
(1516) **MOSSEMBEKKER & CO.**

OP NIEUW ONTVANGEN.

Eenige zeer net en solide bewerkte WAGENS en daarbij behoorende TUIGEN, uit de fabriek van OUDART FRÈRES, te *Batavia,* bij
(1507) **E. TEN BRINCK & CO.**

MUZIEKHANDEL

VAN
GEBR. GIMBERG & CO.
PAS ONTVANGEN:
Een groote en uitmuntend gesorteerde collectie der nieuwste
MUZIEK
voor **PIANO, VIOOL** en Fluit.
ZOOMEDE:
VIOOL- en **GUITAR-SNAREN.** (1515)

WINDSOR SMELT EN IJZER FABRIEK.

NABIJ LIVERPOOL
Eigenaar JOHN HAMILTON Jr.
De ondergeteekenden maken bekend, dat zij aangesteld zijn als agenten op Java voor bovengenoemde fabriek, alwaar gemaakt wordt alle soorten van **Huizen, Pakhuizen, Loodsen, Stoombooten, Prauwen, Booten enz. enz.**
VAN GEGALVANISEERD IJZER
dat tegenwoordig zoo veel gebruikt wordt.
Eenige teekeningen en plannen van het fabrikaat zijn voorhanden en binnen kort worden monsters verwacht van het ijzer, ten gebruike voor **Daken, Goten, Platen, Spijkers** enz. enz.
Inmiddels worden reflecterenden verzocht hunne orders te willen zenden aan,
HILL BROEKMAN & CO, *alhier*
Den 1sten OF
November 1859. **WILSON & CO,** te *Batavia.*
(1508)

NEDERLANDSCH INDIE.

Soerabaya, den 28sten November 1859.

Met het Nederlandsch Indisch schip *Wilhelmine* wordt thans naar Palembang afgescheept, een zaagmolen, door stoom te drijven, geheel vervaardigd op het etablissement van den Heer F. J. H. Baijer, en bestemd voor de particuliere houtonderneming van den Heer O. E. Heijdorn te Palembang.

Deze stoommachine is de eerste die op Sumatra opgerigt wordt, en is het te hopen dat het Gouvernement, en voornamelijk de Resident van Palembang, den ondernemer in de gelegenheid zullen stellen om de uitgestrekte bosschen van Sumatra's Oostkust, waarin zulk een overvloed van goede houtsoorten zich bevindt, te exploiteren.— Wij hopen dat later daaromtrent te ontvangen tijdingen ons zullen in staat stellen onze lezers een zeer gunstig rapport te geven, van de wijze waarop de machinerie werkt, en tevens van het welslagen van de onderneming.

In een huis te Kebalen heeft in den nacht tusschen Vrijdag en Zondag een diefstal plaats gehad, vergezeld van braak. De dief was met de locale omstandigheden wel bekend en bleek een praauwvoerder te zijn die, door liefde vervoerd, zich de som van cc. *ƒ* 350.— op die wijze zocht toe te eigenen, ten einde het voorwerp zijner hartstogt los te koopen van hare veelzijdige verpligtingen tegenover het publiek.— Den hoofdschout O. is het echter gelukt de gestolene gelden te achterhalen, *minus* eene kleinigheid (*ƒ* 35.—) waarmede de dief de toestemming voor zijn huwelijk van zijne familie had gekocht, en nog immer ziet de Dulcinea uit naar den komst van haren bevrijder, die thans zelve van zijne vrijheid is beroofd.

— Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo. — De stoomschepen *Onrust* en *Boni* zijn de Negara Merampiouw en Barito opgestoomd om den toestand in de Boven-Doeson te onderzoeken. Volgens sommige berigten zoude Antasari zich weder in het Moeningsche bevinden.

Sedert het gevecht te Tjinta Poeri zijn de muitelingen te Soengei Alang boven Karang Intan zamengetrokken. De kapitein Benschop, die met eene kolonne van 75 bajonnetten onmiddelijk naar genoemde plaats is afgezonden, vond die kampong door de bewoners geheel verlaten, doch ontdekte, dat de opstandelingen daar gehuisvest waren geworden. Deze kolonne, op een uur afstand van die plaats op eene opene, door struikgewas omgevene plek het bivouac willende betrekken, werd door eene troep van ongeveer 300 man van drie zijden te gelijk aangevallen. De aanvallers werden echter zeer goed ontvangen, met verlies teruggedreven, uit elkander gejaagd en, voor zoover de invallende duisternis toeliet, vervolgd, terwijl het bivouac verder niet meer werd verontrust. Van onze zijde is geen verlies geleden en dat der opstandelingen is onbekend, doch moet volgens later ingewonnene berigten nog al belangrijk geweest zijn. Men zegt, dat bij deze gelegenheid een der voornaamste heethoofden van de Tanah Laut, Hadji Mohamad Said, van Sambas afkomstig, doodelijk aan het hoofd gewond is.

Den volgenden dag, nadat de kapitein Benschop met zijne kolonne te Martapoera was teruggekeerd, is eene andere kolonne van gelijke sterkte onder bevel van den kapitein Schiff naar Karang Intan gezonden, met last om er gedurende een vijftal dagen te verblijven en van daaruit naar Goenong Djabok, Kalangan en andere plaatsen, waarover de communicatie met Tanah Laut en Moening loopt, verkenningen te doen en die streken van opstandelingen te zuiveren. Tot den 31sten October had deze kolonne alleen te Karang Intan eenige muitelingen ontmoet en verdreven.

De vermoeijende marschen, welke van dit aanhoudend bestoken der muitelingen het gevolg zijn, hebben geene nadeelige gevolgen op de gezondheid der troepen gehad, die zeer bevredigend is.

Op den 26sten October had een aanleg op het leven van den kolonel Andresen plaats. Te een ure na den middag verliet hij, in de residentiepraauw gezeten, Martapoera ten einde zich naar Bandjermasin te begeven, vergezeld van zijn adjudant, den luitenant-ter-zee Adams, van den 2den kommies ter algemeene secretarie, ambtenaar ter beschikking van den gouvernements kommissaris in de Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo, C. W. Walbe ehm en vier Europesche fl nkeurs.

Eene tweede praauw met een gewapend escorte van 10 man verliet Martapoera een kwartier uur vroeger, met last om de eerste in te wachten bij het ziekenschip, dat even beneden de Soengei Kitanan ten anker lag,

Toen de residentie praauw bij Scengei Kitanan, op ongeveer 500 ellen van het ziekenschip gekomen was, werden op dezelve uit het struikgewas en de hooge alang-alang, waarmede de linkeroever op die plaats sterk begroeid is, achttien geweerschoten gelost, terwijl de praauw niet verder dan 12 ellen van dien oever verwijderd was. De kogels werden daardoor alle in het vaartuig gebragt en duidelijk zag men de schutters na het lossen van hun schot voorover vallen en tusschen de alang-alang wegkruipen. De zich in die praauw bevindende flankeurs losten zeer bedaard hun geweer, doch konden de uitwerking kunner schoten door het digte gewas niet waarnemen. Onder de roeijers heerschte eene vreesselijke verwarring: in een oogenblik sprong een twintigtal daarvan in het water, zoodat het ranke vaartuig bijna omsloeg. Slechts de mandoer en twee roeijers bleven over om de praauw te besturen. De flankeur Schaffroth werd door een kogel in het been en een der jongste matrozen door een schrampschot in den arm gekwetst.

Voordat de roeijers van hunnen schrik hersteld en weder binnen de praauw waren gezeten, verliep een geruime tijd, zoodat, toen de luitenant-ter-zee Adams met eenige soldaten aan wal kon gezet worden om de aanvallers op te sporen en te vervolgen, deze reeds in het ondoordringbare struikgewas verdwenen waren.

LANDMAIL BERIGTEN.

NEDERLAND.

Politiek Overzigt.

Het spoorweg-ontwerp, waarin de aanvraag der bekrachtiging van sommige artikelen, zoowel betreffende den Noorder-als Zuiderspoorweg, wordt gedaan, is bij de statengeneraal ingekomen en onmiddelijk in de sectien onderzocht. De rapporteurs zijn reeds benoemd en men verwacht eerstdaags het voorloopig verslag. De agitatie over het deel van het ontwerp, dat den Zuider-spoorweg betreft, is zeer groot. Amsterdam en Utrecht die als centraal punt wenschen en voorts de rigting over Kuilenburg en Bommel naar 's Hertogenbosch en vervolgens naar het Zuiden en den linker-Rijnoever, bewegen hemel en aarde om het ontwerp te doen vallen. Wij gelooven echter niet, dat zij daarin slagen zullen; althans naar de benoemde rapporteurs te oordeelen, schijnt het verslag niet ongunstig te zullen zijn.

Men is te Amsterdam buitendien verbolgen, omdat er weinig uitzigt meer bestaat, dat het door afstand van rijksbelastingen zijne finantien zal kunnen verbeteren, daar voor de spoorwegen een groot deel der bij het rijk beschikbare gelden zijn verbruikt, en omdat de regering zich wel bereid getoond heeft een wetsontwerp tot doorgraving van Holland op zijn smalst voor te stellen, maar aan het bestuur van Amsterdam gevraagd heeft, hoeveel geld het daarvoor beschikbaar heeft. Dit alles maakt, dat de Amsterdamsche adressen, brochures en courantenartikelen zich door eene hevigheid kenmerken, die wel wat tot ongepastheid overslaat.

Ook de Indische aangelegenheden houden der aandacht steeds bezig. De heer *van Twist* heeft zich in de kamer verdedigd tegen de gezegden van den heer *Rochussen*, in de vorige zitting omtrent het gebeurde te Banjermassin, welke gelegenheid de minister te baat genomen heeft, om het vele spreken over Indische zaken te laken en tegen het overdreven liberalismus te velde te trekken.

NEDERLAND.

— Den 6den dezer is te Rotterdam, met een Belgisch stoomschip aangekomen de graaf van Vlaanderen, tweede zoon van den koning der Belgen. Na met de aan zijnen hoogen rang verschuldigde eerbewijzen te zijn ontvangen, is de graaf naar het Loo vertrokken, om bij den koning zijne opwachting te maken en bij Z. M. te dineren. Dit bezoek strekte om de eerste stappen te doen tot eene toenadering tusschen de hoven van 's Hage en Brussel. Dit bezoek is bij ons hof zeer gunstig opgenomen, hetgeen te aangenamer is, omdat de Nederlanders zoowel als de Belgen sedert lang de slagboomen hebben omgeworpen, die door volkshaat waren opgerigt. De graaf van Vlaanderen zal de groote steden van ons land achtervolgens bezoeken.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Rotterdam, 7 *October*.

Men is met de Italiaansche kwestie nog niet veel verder dan voor 14 dagen. Nog altijd blijft het de vraag: zal er een Europisch congres tot stand komen of niet. Den 28sten der vorige maand liet keizer Napoleon, door middel van den *Moniteur* verklaren, dat het zijn doel niet was, om voor een lid zijner familie in Italie een koningrijk te stichten, en dat daarin dus geen reden te vinden is voor de belemmering, welke deze gewigtige aangelegenheid tot dusverre ondervond. Inmiddels gaan de gebeurtenissen in Italie haren gang. Men stelt daar alles in het werk wat strekken kan, om de vereeniging met Sardinie tot een *fait accompli* te maken. Zoo werd den 30sten Sept. te Florence het Kruis van Savoije met de Italiaansche vlag geplant en met een salvo van het geschut begroet en dienzelfden dag verscheen er eene proclamatie van de provisionele regering, waarin werd aangekondigd, dat het bestuur voortaan zal uitgeoefend worden in naam van den gekozen vorst, Victor Emanuel. Bij eene andere proclamatie werd de invoering van het Sardinische muntstelsel bevolen. Ook te Bologna werd twee dagen later het Kruis van Savoije geplant, voorafgegaan door een besluit, dat de regering in naam van koning Victor Emanuel zal plaats hebben. Bij de verklaring van den *Moniteur*, dat de geruchten betreffende eene candidatuur van prins Napoleon voor de kroon van Etrurie, ongegrond zijn, kan men natuurlijk niet anders verwachten dan een herstel van de vervallen verklaarde vorsten. De toestand van het schiereiland is dus hagchelijk, en de moeijelijkheid om uit dien toestand te geraken, wordt nu ook erkend door hen, die aanvankelijk de oplossing der Italiaansche kwestie zoo ligt achtten. De zaak wordt des te neteliger, omdat de bevolking van Italie, Engeland op hare zijde heeft en de gespannen toestand, die op dit oogenblik tusschen den Pauselijken Stoel en de Fransche regering bestaat, hebben koning Victor Emanuel aanleiding gegeven, om op het adres van de deputatie van Bologna een antwoord te geven, waarin een geest van aanmoediging niet te miskennen en waarvan het gevolg geweest is, dat de Sardinische gezant te Rome zijn paspoorten gekregen heeft. In het belang der Italianen zelve zou het dus welligt beter geweest zijn, zoo dit antwoord minder aanmoedigend geweest ware. Want in den Kerkelijken Staat komt het Italiaansche vraagstuk in botsing met algemeene Europesche belangen, die haar welligt te magtig zullen worden. Mogelijk zoo het in het belang der goede zaak wenschelijker zijn, zoo de inwoners der Romagna afstand deden van het denkbeeld eener losscheuring van den Kerkelijken Staat, en zich, althans vooreerst, tevreden stelden met hervormingen. Intusschen hebben zij, zooals wij zoo even zeiden, alles gedaan om de vereeniging met Sardinie tot een *fait accompli* te maken. Geheel Umbrie is in een staat van gisting, in weerwil van de tegenwoordigheid der Zwitsersche troepen en te Ancona is een complot tegen de Pauselijke regering ontdekt, zonder dat die het tot nu toe gewaagd heeft de schuldigen te laten arresteren. Een bewijs, hoe zwak dit gouvernement zich tegenover de revolutie gevoelt. En toch schijnt de regering van Z. H. voornemens te zijn geen voet breed te wijken. Reeds verkeert men dagelijks in de vrees, dat de Italiaansche en de Pauselijke troepen handgemeen zullen worden. Volgens een berigt uit Ravenna van 26 Sept. was daar eene proclamatie van de revolutionnaire partij te Bologna bekend gemaakt, waarin de Italianen uitgenoodigd worden, om als vrijwilligers naar Bologna, Ferrara en Forli te komen, vanwaar zij naar Ravenna zullen gedirigeerd worden om in de battaillons schutterij te worden ingedeeld; en men meldt uit Turin dd. 2 dezer, dat eene inschrijving groot een millioen francs, ten behoeve van den aankoop van geweren voor Garribaldi, met een goed gevolg bekroond wordt. Inmiddels verwacht men dagelijks het berigt dat het vredes-

tractaat te Zurich geteekend is. Volgens de Parijsche *Patrie* zullen de drie onmiddelijk bij de zaak belanghebbende staten, Oostenrijk, Frankrijk en Sardinie aan het tractaat deelnemen, met dien verstande, dat er drie afzonderlijke overeenkomsten zullen bestaan, een tusschen Frankrijk en Oostenrijk, een ander tusschen Frankrijk en Sardinie en eindelijk een derde tusschen de drie mogendheden gezamenlijk. Bij deze overeenkomsten zal de afstand van Lombardije bevestigd en de aan gelegenheid van de Oostenrijksche schuld, die ten laste van Lombardije komt, geregeld worden. Men voegt er bij dat het hof van Weenen in dit opzigt groote concessien heeft gedaan; hetgeen strookt met hetgeen onze particuliere correspondent te Weenen daaromtrent mededeelt. Onder de heden in omloop zijnde geruchten behoort ook, dat men voornemens is de geheele bevolking van Toskane te laten stemmen, of zij de verdreven dynastie al of niet terug begeert, zullende, zoo de stemming tegen den groothertog uitvalt, diens herstelling niet meer in aanmerking komen, maar door een congres beslist worden, wie den troon van Toskane beklimmen zal.

De berigten uit Napels luiden bij voortduring zeer ongunstig.

In het geheele rijk hebben bewegingen van troepen plaats. terwijl de ministerraden elkander met eene zeldzame snelheid op volgen. Het schijnt dat men niet zonder vrees is voor een aanval der troepen uit de Romagna tegen de pauselijke strijdmagt of tegen een der steden, die alsnog onder het pauselijk gezag zijn, als wanneer de nationale beweging ligtelijk tot Napels kan overslaan. Men weet overigens, dat de troepen der Italiaansche ligue in de Romagna slechts op korten afstand van de pauselijke troepen zijn geplaatst. De tegen elkander over staande krijgsmagt moet echter uit een militair oogpunt veel te wenschen overlaten.

De zaak van de drukpersvrijheid in Frankrijk is nu beslist.

De dagbladen werden den 27sten Sept. door den *Moniteur* verwittigd, dat de regering de scherpe uitvallen tegen de bestaande drukperswetgeving niet langer zou gedoogen, omdat zij daarin de woelingen van de oude staatspartijen ziet.

Eenige Fransche bisschoppen hebben het noodig geacht de verdediging van de Pauselijke regering tegenover de beschuldigingen der inwoners van de Romagna op zich te nemen. Zoo heeft o. a. de bisschop van Poitiers tot de geestelijken van zijne diocese een mandement gerigt, waarin openbare gebeden voor den paus bevolen worden en dat te gelijk zware beschuldigingen tegen de staatkundige vijanden van het gouvernement van Z, Heil. behelst. Ten slotte verklaart de bisschop, dat de Romeinsche staatsinstellingen de altijd geschokte en wankelbare instellingen van den tegenwoordigen tijd overtreffen. Als men den bisschop van Poitiers moet gelooven, zegt het *Journal des Débats*, dan moeten de meest verlichte gouvernementen van Europa, in plaats van den Paus hervormingen aan te raden, hun bestuur naar dat van den Kerkelijken Staat inrigten,

Het geschil tusschen Spanje en den H. Stoel over den verkoop der geestelijke goederen, is geschikt in diervoege, dat die vervreemding geen hinderpaal meer van de zijde van Rome ontmoeten zal, waartegen de geestelijkheid voor een geëvenredigd bedrag onvervreemdbare inschrijvingen ten laste van den staat ontvangt. Het kabinet van Madrid zal aan de Cortes, die 1 dezer weder bijeengekomen zijn, daartoe eene wet aanbieden. Op deze wijze is een der neteligste aangelegenheden in Spanje afgedaan en wel op eene voor den staat voordeelige wijze; want terwijl nu het budget ten behoeve van de geestelijkheid met een bedrag van 170 à 200 millioen realen bezwaard wordt, wordt de opbrengst van den verkoop der meergenoemde goederen, ten behoeve van den staat op 4 milliard realen geraamd.

De koningin van Spanje bevindt zich in de 5de maand harer zwangerschap.

De nationale beweging in Duitschland duurt voort. Men weet uit ons vorig nommer dat zich ook te Frankfort a/M. eene vereeniging van die partij geconstitueerd heeft, doch de stedelijke regering heeft niet willen toestaan, dat deze vereeniging haren zetel hâd op de plaats, waar de bondsdag gevestigd is. Het kabinet van Weenen heeft, in eene scherpe nota, aan den hertog van Gotha verweten, dat hij deze beweging begunstigt. De Oostenrijksche minister van wien de nota is uitgegaan, graaf Rechberg, heeft den misslag begaan om eene hervorming door wettige middelen te verwarren met een aanval op eene wettig bestaande magt. Men ziet het antwoord des hertogs van Gotha met verlangen te gemoet, te meer dewijl het hem aan geen argumenten ontbreken zal om de redenering van graaf Rechberg te bestrijden. Inmiddels doet zich het zonderling verschijnsel voor, dat de drie Duitsche middelstaten, Beijeren, Wurtemberg en Saksen, zich eensklaps zelve aan het hoofd der beweging willen stellen, en wel onder de leiding van den Saksischen minister von Beust. Sedert 1850 is de politiek van laatstgenoemden staatsman, in verband met Beijeren, om eene vereeniging van de drie genoemde staten tot stand te brengen en aan deze in de bondsvergadering eene compacte vertegenwoordiging te verschaffen van een zoodanig gewigt, dat zij naast Pruissen en Oostenrijk, te zamen eene derde magt vormen, die tegen elk der beide laatste mogendheden opweegt. De heer von Beust heeft reeds tijdens den oorlog in de Levant hoewel te vergeefs, tot verwezenlijking van dit plan pogingen aangewend, en het is te voorzien, dat hij ook nu niet zal slagen. In allen gevallen zal Pruissen er zich stellig tegen verzetten.

De Deensche regering heeft in de kwestie van de Duitsche hertogdommen toegegeven. Bij de opening van den rijksraad heeft de minister-president Hall verklaard dat de regering, om de executie te ontgaan, waarmede zij door den Duitschen bondsdag bedreigd werd, besloten heeft de voor de gezamenlijke monarchie bestaande constitutie in de hertogdommen op te heffen. De minister heeft echter tevens verklaard, dat zij de bevoegdheid van den bond ten deze niet erkent.

Het schijnt dus in het plan der regering te liggen, om dezelfde constitutie voor Denemarken te behouden. Maar hierbij doet zich eene andere kwestie voor. Bij hare uitvaardiging heeft namelijk de landdag alleen hare adhaesie aan de staatsregeling gegeven op voorwaarde, dat zij in de geheele monarchie zou ophouden van kracht te zijn, zoodra zij in een deel daarvan opgeheven werd. Tegen die voorwaarde heeft de regering in der tijd niet geprotesteerd.

De kwestie der Donau-Vorstendommen is nu volgenderwijze geregeld: de Porte verleent aan prins Couza, doch slechts voor ditmaal en bij uitzondering, de investituur als hospodar van Moldavie en Wallachije. Voortaan zal men zich met opzigt tot de verkiezingen en de investituren houden aan de beginselen, in de overeenkomst van 19 Aug. vastgesteld. De Porte zal twee firmans geven, een voor Moldavie en een voor Wallachije. De nieuwe hospodar zal zich naar Konstantinopel begeven, om den sultan het gebruikelijke officieren bezoek te brengen, zoodra de aangelegenheden der beide vorstendommen zijne afwezigheid zullen toelaten. Men denkt dat dit in het begin van October het geval zal zijn. De hospodar zal in de beide vorstendommen een afgescheiden bestuur hebben, behalve in gevallen, voorzien bij de conventie. In geval deze conventie geschonden wordt, constateert de Porte, noodige stappen gedaan te hebben, deze overtreding, in overstemming met de gezanten der groote mogendheden en zendt eene commissie, vergezeld van een gedelegeerde der buitenlandsche gezanten, naar de vorstendommen, om gemeenschappelijk den vorst te vermanen, dat hij zich binnen de grenzen der wet houde. Weigert de hospodar aan dien eisch gehoor te geven, dan wordt gemeenschappelijk voor dwangmaatregelen gezorgd.

De Skuptchina van Servie is den 22sten der vorige maand geopend. Prins Milosch heeft de vergadering vermaand, om zich bij uitsluiting met de binnenlandsche aangelegenheden onledig te houden en aan hem het beleid van de buitenlandsche staatkunde over te laten.

Te Konstantinopel is een complot op uitgebreide schaal, tegen het leven des sultans ontdekt. Deze zamenzwering waarin een aantal personen van hoogen rang gewikkeld waren, was bestemd om de voorlooper van eene geduchte staatkundige reactie te zijn tegen de Westersche hervormingen. Voor ditmaal heeft het plan gelukkig schipbreuk geleden.

De bey van Tunis is den 22sten Sept. overleden: den 24sten heeft zijn opvolger Sidi Sadok de regering aanvaard.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 8 *October*.

Terwijl sedert onze laatste het terugkeerend vertrouwen aan den eenen kant steun vond in de, uit verschillende bronnen voortvloeijende, bevestiging van het berigt, omtrent de vorderingen welke de contracterende mogendheden te Zurich maken, in het vaststellen der vredesvoorwaarden, zoo blijft aan de andere zijde de beantwoording der vraag, in hoeverre de Italianen zich daarmede zullen kunnen vereenigen, een zeer duister punt, waaromtrent de in de hertogdommen zich meer en meer ontwikkelende geest, vooral in de laatste dagen, juist niet zeer gunstig doet opineren.

Het is dan ook grootendeels aan deze minder gunstige of wel meer wijfelende vooruitzigten omtrent het definitief tot stand komen van den vrede toe te schrijven, dat de handel, ofschoon niet bepaald ongunstig gestemd, sedert eenige dagen ten minste weder aanmerkelijk is, en men zich tot het noodige, en niets meer, bij inkoopen schijnt te bepalen, zijnde er, behalve de plaats gevondene veilingen van *Indigo, Cochenille, Droogerijen, Java Thee, Suiker* en *Cocosolie* zeer weinig omgegaan.

Slechts enkele artikelen maakten eene uitzondering, waaronder *Huiden*, die zich volkomen op het gunstige standpunt souteneerden en waarvan weder eenige partijen tot steeds verbeterende prijzen zijn afgedaan. De mogelijkheid van het ontstaan van nieuwe onlusten in China werkt ook gunstig op dit artikel, daar men in dat geval in Engeland op belangrijke vraag voor krijgstoerustingen schijnt te rekenen. Ook *Rijst* blijft gevraagd in geanimeerde stemming, ofschoon de berigten van de Vereenigde Staten de *Tarwe*-oogst aldaar als zeer overvloedig beschrijven en men verwacht dat de prijzen eene zoodanige verlaging zullen ondergaan als noodig is om naar Europa uit te voeren, waartoe een genoeg surplus voorhanden zal zijn, zoodat in het mogelijk tekort in enkele streken van Europa waar de oogst minder gunstig mag zijn uitgevallen, gemakkelijk zal kunnen worden voorzien.

Koffij bleef prijshoudend doch met beperkte handel, daar zich weinig vraag vertoonde, doch ook de aanbiedingen niet dringend waren. De omzettingen in de 1ste hand bepaalden zich tot 683 bn. *Java* per *Amerika*, diverse sorteringen tot $30\frac{1}{2}$ à $36\frac{1}{2}$ c. voor grof gebroken *Triage* à goed ordin., benevens 961 bn. en 1000 bn. *Padang* ex *Allegonda Jacoba* tot $38\frac{1}{2}$ c. Ook in 2de hand was de omzet beperkt. De verkoopen gedurende de vorige maand bestonden in:

7,200	bn. *Java*,	ord. à goed ord. bl. groenatig	37	à 38	c.
2,600	„ „	blank	38	„ 39	„
4,200	„ *Padang*,	groenachtig à blank	38	„ $39\frac{1}{2}$	„
3,100	„ *Santos*,	ordinair à mooi blank	29	„ 37	„
1,800	„ *Brazil*,	ordinair à goed ordinair	30	„ $32\frac{1}{2}$	„

18,900 balen.

Suiker. Korte dagen na ons vorig berigt vond de N. H. M. veiling plaats waarop de handelingen veelal waren uitgesteld; en welke zeer coulant werd gerealiseerd in de bruine en blonde soorten tot de taxatie de witte $f\ \frac{1}{2}$ à f 1 daarboven of wel gemiddeld f 2 à $f\ 1\frac{1}{2}$ onder Julij.

Onmiddelijk daarna werden nog in diezelfde verhouding verkocht; 1508 kranj. *Pekalongan* per *Jan van Galen*, N°. 18 f 34 van boord, doch is daarna de kooplust weder geheel teruggetrokken en de waarde thans aan te nemen nominaal f 1 beneden de September-veilingsprijzen, waartoe nu echter zeer bezwaarlijk koopers te vinden zijn.

De verflaauwde stemming op alle buitenlandsch, maar vooral de Engelsche markten heeft veel bijgedragen tot deze terugzetting, terwijl de buitenlandsche verzending gestremd wordt, zoo als gewoonlijk in het najaar door de aanvangende oogsten der Betterave die algemeen gunstig verwacht worden.

Thee. De stemming voor dit artikel is sedert onze vorige aanmerkelijk verkoeld. Op onze markt is de vooruitgaande beweging plotseling gestuit bij het bekend worden dat men alhier tegen het einde van dit jaar eene directe aanvoer van 8000 kist. *Chinesche* verwacht. Ook te Londen is de markt veel flaauwer; het schijnt nu te blijken dat de onderweg zijnde toevoeren grooter zijn dan men verwachtte. Desniettegenstaande is de op 5 dezer door de N. H. M. alhier gehouden veiling van 22844/4 en 3740/12 kn. *Java* Thee coulant afgeloopen en is alles verkocht als volgt: prijzen.

Rijst Ofschoon men wel kan aannemen, dat de schade, hier en daar aan de graangewassen en aan de aardappelen veroorzaakt, weder gebalanceerd wordt door de betere en ruimere oogsten in andere streken, zoo blijft de stemming voor Rijst zeer gunstig en vonden sedert de laatste 14 dagen de navolgende afdoeningen plaats, als: 2100 bn. *Java*, zijnde $\frac{1}{2}$ der lading per *Maarten van Rossen* tot $f\ 7\frac{1}{2}$ en $f\ 7\frac{3}{4}$; *Gepelde* soorten met goeden handel en voortdurende vraag. Voorraad op 1 Oct. 40,100 bn. tegen 148,300 bn. in A°. P°.

Banca Tin zonder omzet en in zeer lustelooze stemming. Tot f 84 wordt thans te vergeefs aangeboden.

Indigo. Na de veilingen, waarvan wij hieronder de afloop laten volgen, was de handel zeer levendig en hebben 450 kn. part. aanvoer, in verhouding tot de in veiling besteedde prijzen nemers gevonden. De stemming blijft zeer vast, doch door de hooge vordering is deze week weinig omgegaan.

Specerijen Hierin ging weinig of niets om; alleen NAGELEN No. 1 vonden tot $34\frac{1}{2}$ voor uitvoer eenige vraag.

Tabak. In *Java* vond te Amsterdam een geanimeerde omzet plaats en niettegenstaande de nog verwacht wordende belangrijke toevoeren besteedde men vrij hooge prijzen. Hier werd uit de 1ste hand bij gebrek aan disponibelen voorraad niets verkocht. Van Batavia zijn gearriveerd per *Patriarch Samhiri* 1222 pakken *Java* N A N L, 1237 pakken *dito* G G, 90 pakken *dito* S V D P, 360 pakken *dito* A B K, 159 pakken *dito* E B, 143 pakken *dito* M T T Aanstaanden Donderdag worden alhier geveild 1008 pakken *Java* E B en 253 pakken *dito* S T O L L, meer en minder door zeewater beschadigd.

Katoen bleeft in navolging der hoofdmarkten lusteloos en het weinige dat voor dadelijke behoefte genomen werd, moest nog tot op nieuw iets lagere prijzen worden afgegeven.

Cocosolie De afloop der op 6 dezer door de N. H. M. gehoudene veiling was zeer gunstig als volgt: Prima wit, 15 kav. à $f\ 26\frac{1}{2}$; goed wit 6 kav. à f 26; ordinair wit, 1 kav. à $f\ 24\frac{1}{2}$ Te zamen 6400 k°.

Tegen 14 dezer zijn alhier in veiling aangeslagen:

18 fusten, 1100 k°. van Padang, ex *Gouverneur van Swieten* getaxeerd in verhouding tot bovenstaanden afloop.

ARAK onveranderd.

Droogerijen. Campher was minder gezocht, de eigenaars blijven echter in het algemeen vasthoudend, zoodat bij meerdere vraag, die op nieuw te gemoet gezien wordt, niets onder 70 cts., zoowel *Chinesche* als *Japansche*, te koop zal zijn. Het debouché voor het artikel schijnt zich zeer uit te breiden, aanvoeren worden niets gewacht en de voorraden op alle markten in Europa zijn zeer verminderd. In Holland is die dit jaar gereduceerd van 3000 collis op 1800 collis; aangevoerd werden slechts 330 *Japansche*, Tamarinde bijna onverkoopelijk. Cubeben buitengewoon schaarsch, zouden tot hoogen prijs te realiseren zijn. De tegenwoordige waarde is 90 cts. Lange Peper. Onder invloed van nieuwe aanvoeren flaauw. De 619 balen 4 dezer te Amsterdam geveild, zijn meerendeels opgehouden tot $21\frac{1}{2}$ cts. Staranijs schaarsch en niet onder 63 cts. te koop. Radix Galanga nominaal 33 à 32 cts. Cassia Lignea. De opinie voor het artikel verminderde; de 399 kisten bij de N. H. M. deze week geveild, konden niet meer opbrengen dan $55\frac{1}{2}$ à $56\frac{1}{2}$ cts. De 1000 kisten bij particulieren te Amsterdam geveild zijn, na eerst te zijn opgehouden, tot 57 cts. uit de hand verkocht, tot welken prijs te koop blijft. Cassia Vera met geringe aftrek, noteringen zijn voor grijze 11 à 14 cts., voor gele 16 à 33 cts. Geconfijte Gember onveranderd zonder handel, er zijn op nieuw 105 kisten gearriveerd, die spoedig aan de markt gebragt zullen worden. Oleum Anisi Stellati tot $f\ 5\frac{1}{2}$ à $f\ 5\frac{3}{4}$ gevraagd, maar onder f 6 niet te koop. *Japansche* Was. De aftrek is gering en de prijs onveranderd, f 35 à 36 voor sorteering A. Sago Siam. De 1231 kisten door de N. H. M. geveild, zijn verkocht van f 9 tot $f\ 10\frac{3}{4}$ naar kwaliteit. Sago-meel. De 2292 zakken in veiling geweest, zijn verkocht van $f\ 7\frac{3}{4}$ tot $8\frac{1}{4}$. De 977 zakken per *Gouverneur van Swieten* zijn tot f 8 heden afgedaan. Gum Elasticum. 30 kranjangs bragten in veiling f 128 à f 131 op. Het artikel is nu op nieuw zonder voorraad; aanvoeren waren zeer gewenscht, en er is aan te nemen dat de waarde van het artikel nog steigende is. Gutta Percha. De 2953 blokken mooije kwaliteit door N. H. M. dezer dagen geveild, werden verkocht van f 134 à f 140, dat boven verwachting hoog is. Gum Damar flaauw en niet dan lager te verkoopen. In veiling werden 171 kisten goed en mooi prima tot $23\frac{3}{4}$ en $26\frac{1}{2}$ cts. afgegeven. Gambier lager. 438 balen deze week geveild konden niet meer dan $f\ 9\frac{1}{2}$ opbrengen. Schildpad. Van de 35 kisten 4 dezer door de N. H. M. geveild, zijn 30 kisten van $f\ 17\frac{3}{4}$ tot f 3 naar kwaliteit verkocht geworden, 5 kisten zijn opgehouden van f 12 tot $f\ 7\frac{1}{2}$, hiervan werden er 3 uit de hand afgedaan tot $f\ \frac{1}{2}$ à $f\ \frac{1}{4}$ boven den opgehouden prijs. Het artikel is in eene flaauwe stemming. Paarlmoerschelpen. De 96,000 Nederl. ℔ door de N. H. M., te gelijk met het schildpad geveild, zijn verkocht als volgt: de grooten schelpen van 85 tot 88 cts., de kleine tot 101 cts. Niettegenstaande deze lage afloop is de positie van het artikel gunstig, en zullen spoedig hoogere prijzen te bedingen zijn.

BINDROTTING blijft flaauw gestemd met grooten aanvoeren. Afdoeningen vonden geen plaats. Door de N. H. M. zijn tegen 26 dezer 129,537 bossen in veiling aangeslagen.

Zeetijdingen.

Brouwershaven.

Aangekomen.

26 September. *Admiral*, Wieting, van Baltimore. — 2 October. *Juno*, Bruyns, van Batavia; *Bankside*, Wigzell, van Bombay. — 5 October. *Admiraal de Wi ter*, Jansen, van Batavia.

Vertrokken.

4 October. *Abel Tasman*, Rijken, naar Batavia; *d' Elmina*, Teengs, naar dito; *Nova Zembla*, Hordijk, naar dito. — 6 October. *Zephir*, de Vries, naar dito; *Amalia*, Oldejans, naar Philadelphia. — 7 October. *Ida Elisabeth*, Kramer, naar Batavia; *Prinses Amalia*, van Rijn van Alkemade, naar Melbourne.

Hellevoetsluis.

Aangekomen.

27 September. *Constantia*, Monnom qq, van Texel. — 28 September. *Speculant*, van Wagtendonk, van Bahia. — 1 October. *Patriarch Samhiri*, Lion, van Batavia; *Casilda*, Stafford, van Baltimore. — 3 October. *Cairo*, Wooster, van New-York.

Vertrokken.

28 September. *Flora Mac Donald*, Fuller, naar New-York. — 1 Oct. Z. M. stoomschip *Reinier Claeszen*, kommandant van Raders, naar Batavia (via Plymouth en de Kaap de Goede Hoop.) — 6 October. *Fosca Helena*, de Waal, naar Boston. — 7 October. *Valparaiso* Kok, naar Macassar (via Soerabaya); *Peter Symons*, Legg, naar Valparaiso; *H. Lidunna*, en Brink, naar Newcastle.

Texel.

Aangekomen.

27 September. *Baltimore*, Brakke, van Batavia. — 28 September. *Kon.*

Willem II, van Eyk Menkman, van dito; *Gouverneur Generaal Duymaer van Twist*, Hoeksma, van Padang; *Eagle*, Crowell, van Matanzas. — 29 September. *Stad Gouda*, Breuntng, van Batavia. — 30 September. *Christina*, Söderström, van Bahia. — 1 October. *Broedertrouw*, Rotgans, van Batavia; *Prins Frederik der Nederlanden*, de Wit, van Padang.— 2 Oct. *Jupiter*, Burggraaff, van Batavia. — 3 October. *Maria Lucia*, Sonderman Valparaiso.

Vertrokken.

27 September. *Ardjoeno*, naar Soerabaya; *Neptunus*, van der Gaast, naar Havana. — 1 October. Z. M. korv. *Vice-Admiraal Koopman*, kommandant Zwaanhals, naar Batavia; Z. M. schroefschoener *Vesuvius*, kommandant Arntzenius, naar Suriname. — 3 October *Johanna Christina*, de Boer, naar Newcast. — 4 October. *Oceaan*, Pocstkoke, naar Soerabaya; *Santa Rosa*, Buikes, naar Cuaçao. — 6 October. *Gebroeders*, de Uroot, naar Valparaiso. — 7 October. *Triton*, Duinker, naar Suriname.

Zeliklaar.

7 October, *Barend Willem*, Retgers, naar St. George d'Elmina en Batavia; *Emilie*, Bruynseels, naar Melbourne; *Jonkvr. Geertrui*, Bouwer, naar Suriname.

Zierikzee.

Aangekomen.

4 October. *Tamar*, Ross, van Batavia (naar Rotterdam.)

Vlissingen.

Aangekomen.

5 October. *Maria Elis. Marg.*, Bauditz, van Batavia (naar Middelb.)

Vertrokken.

5 October. *Louisa*, Buys, naar Valparaiso.

Scheepstijdingen.

ROTTERDAM, 9 *October.*

Sedert anno 1854 hadden wij geen maand September, die zoo ongelukkig voor de scheepvaart was als de nu afgeloopene.

De totale verliezen in die maand bedroegen 154 terwijl dat over diezelfde maand in 1858 bedroeg 116. in 1857, 130. in 1856, 140. 1855, 120. in 1854, 160.

De totale verliezen bedroegen gedurende het 3de Trim. van 1859, 384. van 1858, 350. van 1857, 370. van 1856, 360. van 1855, 320. van 1854, 260.

— Volgens brief van kapt. de Boer, voerende het ijzeren barkschip *Henriette Geertruida*, in dato St. Helena 31 Aug., was hij dien dag aldaar van Batavia aangekomen, hebbende om de Kaap met storm en tegenwind te kampen gehad, waarbij hij 8 schepelingen had verloren, die over boord zijn geslagen, zijnde twee matrozen en eenl igt matroos; overigens was schip en equipage in den besten staat.

DELFZIJL 2 Oct. Het Nederlandsche schip *Willemina*, kapt. Glim, 21 Sept. van Hamburg naar Brazilie vertrokken, is hier lek binnengeloopen en moet lossen om te repareren.

WISBY 29 Sept. In den nacht van 25 op 26 dezer is op Habblingbo gestrand het fregat *Hebe*, kapt. Falckenberg, van Java met een lading Suiker naar Stokholm bestemd. Na een gedeelte der lading over boord geworpen en een ander gedeelte gelost te hebben, is hetschip gisteren avond vlot gekomen en alhier ter reede gebragt. Menis nu bezig het schip geheel te ontlossen om daarna te repareren.

KAAP DE GOEDE HOOP 20 Aug. De Nederlandsche bark *Jan Daniel*, kapt. Hagers, van Batavia naar Rotterdam, is 26 Julij lek (10 duim water per uur) in de Simonsbaai binnengeloopen. Het schip ondervond op reis aanhoudende stormen uit het NW.

RIO-JANEIRO 9 Sept. Het Nederlandsche schip *Sophia*, kapt. Kruisse, van Montevideo op hier bestemd, is bij Fernambucq verongelukt. De stuurman alleen geeft zich kunnen redden.

— Het alhier in avarij binnengeloopen Ned. schip *4 Gebroeders*, kapt. ter Marsch, van Glasgow naar Batavia, is afgegekeurd en zal als zoodanig verkocht worden.

Gepraaide Schepen.

13 Aug., op 29° ZB. en 9° OL., *Robert Dixon*, van Batavia naar Liverpool.— 21 Aug., op 10° ZB. en 30° WL., *Proteus*, Kikkert, van Rotterdam naar Makassar.— 25 Aug., op 4° NB. en 21° 28' WL., *Copernicus*, Visser, van Rotterdam naar Batavia.— 26 Aug., op 39° NB. en 14° WL., *Scotia*, Wart, van de Clyde naar Soerabaya.— 6 Sept., op 36 NB. en 32° WL., *Robert & William*, van Batavia naar Londen.

Schepen in Lading.

ROTTERDAM.

Batavia, *Bantam*, van den Bolck. *Triton*, Adriaan; *Catharina Maria*, van der Tak.— Batavia en Samarang. *Christiaan Huygens*, van Katwijk.— Batavia en Soerabaya. *Graafstroom*, Ruhaak.— Samarang. *Stella Maris*, Leeflang.— Soerabaya. *Kinderdijk*, Zwanenburg; *Koning & Vaderland*, van Bruggen.— Soerabaya en Macasser, *Adriana Jacoba* Detmert.— Padang. *Benin*, Grafthuis.— Japan. *Krimpen a/d. Lek*, Ouwehand.— Hongkong. *Wilhelmine*, Thompson.— Melbourne. *Vreede*, ter Bruggen.— Valparaiso, *Julia*, van der Kalff; *Christina*, Lund; *Felisch*, Christiansen.— New-York. *Wabama*, Dotij; *Luconia*, Hulsthoff: *Seth Sprague*, Gillespie; *Johannes*, van Fritsen.— Baltimore en Philadelphia. *Casilda*, Stafforp.— New-Orleans. *City of Bath*, Carny.— Boston. *Minerva*, van Ommeren.

AMSTERDAM.

Batavia. *Willemina & Clara*, Abrahams; *Capella*, Landeweer; *Henriette*, Portenger; *Nederland*, Hoekstra; *Elise Henriette*, Deterding.— Batavia, Cheribon en Soerabaya. *Petronella Catharina*, van der Veen.— Batavia, Samarang en Soerabaya. *Vrede*, van der Plas.— Samarang. *Johanna*, Ouwehand.— Soerabaoa. *Alcyone*, Haacke.— Singapore. *Pryfessor Suringar*, Sneltjes.— Sydney. *Amazone*, Abbink.— Kaap de Goede Hoop. *Wildeman*, Dries; *Dina*, Rademaker.— Suriname. *Juno*, Roszberger *Stad Leeuwarden*, Dijk; *Anna Maria Henrietta*, Zwanenburg.— New-York. *Tercl*, Hubert; *Maria Johanna*, Zwanenburg.

Aangekomen Passagiers.

Van Batavia:

Per *Jupiter*, kapt. Burggraaf: de 1e. luit. der infant. van Windheim met echtg.

Per *Stad Gouda*, kapt. Breuning: drie jonge heeren Wilkes en de jonge heer Swarts.

Per *Oost-India Packet*, kapt. Postma: Mevr. de wed. Hamstra met 5 kinderen.

Per *Broedertrouw*, kapt. Rotgans: de heeren C. G. von Deutsch, kolon. der art. O. I. leger, G. L. C. C. van Vugt, kapt. der inf. O. I. leger, en echtg.; de jonge heeren E. O. Holländer en F. en A. van Vaerssen; de jonge jufvr. L. van Staverer en C. G. M. Lange; 4 gepasp. militaire.

Per *Patriarch Samhiri*, kapt. Lion: De heer Fransen van de Putte met familie.

Per *Maria Elisabeth Margaretha*, kapt. Bauditz: De heer Hoffman, gewezen gezagvoerder van het barkschip *Prinses Sophia*.

Van Padang:

Per *Prins Frederik der Nederlanden*, kapt. de Wit: De heer J. Wiers van Coehoorn en 3 Kinderen; 2 vrouwel. Bedienden.

Van Valparaiso:

Per *Maria Lucia*, kapt. Sonderman: De koopvaardij-kapt. C. Gerders; mevr. E. Hellinger en 5 kind., en mej. C. Elmee.

Vertrokken Passagiers.

Naar Batavia:

Per *Ida Elizabeth*, kapt. Kramers: De heeren F. G. van Delden en echtgenoot; mr. de Mathes; F. U. van Hengel, echtgenoot en 5 kinderen; J. J. Vonk Robbers; de beide heeren Withon en een Javaansche bediende.

Naar Soerabaya:

Per *Oceaan*, kapt, Poestkoke: D. V. J. H. Croockewit, echtg. en bediende; de heeren C. K. Schaap; C. Viehoff; mr. de Sturler en van der Meulen.

Per *Ardjoeno*, kapt. Rapp: De heeren K. C. Graichen; F. W. S. van Staedel, echtgenoot en 6 kinderen; G. L. Schönbeck Jr. en J. J. H. Eschweiler.

Naar Curaçao:

Per *Santa Rosa*, kapt. Buikes: De heeren C. Schotborgh, kapt. der artill.; A. J. van Lockhorst, offic. van gez.; J. C. Schermer, R. C. pastoor; J. A. Hazeth; twee geestelijke susters, J. de Kanter en G. Brocks; J. Jansen, bediende.

Naar Suriname:

Per *Triton*, kapt. Duinker; de heer J. F. C. Philips; jufv. H. Bebrier; de jonge heer J. Hasse en de jonge jufv. J. Hasse.

VERTREKKENDE PERSONEN.

A. van Diggelen. — J. M. Huijsdens en familie. — Mr. P. S. Gerling.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van*
November.	24	Nederlandsche	Hermina Maria Elizabeth	U. Bonjer	Batavia via Soerabaya.
„	—	„	Ellen	F. A. P. Wentholt	„ „ „
„	—	Nederl. Ind.	Stoomschip Oenarang	S. van Hulstijn	Samarang.
„	25	Nederlandsche	Samuel Hendrikus	A. G. Bouten	Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	Baboel Joesoer	Sech Ismail bin Moht. Almainie	„
„	26	„ „	Venus	Jan	Balie Badong.
„	—	„ „	Peiter Schoenmakers	J. J. van Vorelen	Samarang.
„	27	„ „	Judul Barie	Sech Abdulla bin Javar	Batavia.
„	—	„ „	Fathool Madjit	Said Mohamat bin Aloewie asegaf.	Toeban.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar.*
November.	23	Nederlandsche	Scheveningen	J. K. Anokkee	Nederl. via Probolingo & Pasoeroean.
„	—	„	Generaal Michiels	D. de Wilde	„ „ „
„	25	„	Japan	J. Muller	„ „ Bezoekie & Panaroekan.
„	—	„	Agatha & Maria	W. B. van Zijp	„
„	—	„	Cornelia Geertruida	E. C. Hoeksma	„ „ Cheribon.
„	26	Ned. Ind.	Oenarang	S. van Hulstijn	Samarang en Batavia.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Deensche	Cecrops	Davidson	Bushire	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Helena Constantia	R. M. Donema	China	„ „ „ „
„	Herschel	Hauschild	Onbepaald	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
Hamburgsche	Witch	Hultman	Boston	„ „ „ „ „
Amerikaansche	Wilhelmina Cox	Reisiger	Batavia	„ „ „ „ „
Hamburgsche	Cito	Schutt	Molukkos	„ „ „ „ „
Nederlandsche	Hermine Maria Elizabeth	Bonjer	Rotterdam	B. Kopersmit & Co.
„	Vier Gezusters	Bik	„	„ „ „ „
„	Nederland en Oranje	Rosier	Nederland	„ „ „ „
„	Tonia	C. F. Zeeman	„	„ „ „ „
„	Ellen	Wentholt	In reparatie	„ „ „ „
„	Maarten van Rossem	A. van der Eijk	Holland	B. J. van Eck & Co.
„	Dorothea Henriette	D. Smit	„	„ „ „ „ „ „
„	Neerlands Koningin	Geerling	Nederland	E. Ten Brinck & Co.
„	Grondwet	Kamminga	„	„ „ „ „ „
„	Johanna Maria	L. J. Wilhelmie	„	„ „ „ „ „
Nederlandsche	Rotterdam	H. Poort	Rotterdam	Anemaet & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met het stoomschip *Oenarang*, de heeren Hofland en familie, Margon, Hadewaij, Colombo, Even, Mevrouw van Rossum, 10 matrozen, Z. M. troepen en bannelingen.

Vertrokken Passagiers.

Met de Ned. Ind. bark *Agatha en Maria*, de heer J. M. Huijsdens en familie, een gegageerde en 4 gepasp. militairen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Zijner Majesteits wachtschip Batavia;

OORLOGSCHEPEN

Suriname, Groningen, Merwede, Sijlph, Princes Amelia, Java;

DE SCHEPEN

Herschel, Vier Gezusters, Alfulck, Christina Helena, Fulkus So-oot, Tonia, Rotterdam; Louisa Jacoba Johanna, Naim Balgijer, Marion Macentyre, Meteor, Ida, Abbool Hassim, Architect, Neerlands Koningin, Helena Constantia, Nederland en Oranje, Atidjatoor Rachman, Witch, Maarten van Rossem, Dorothea Henriette, Johanna Maria, Cecrops, Grondwet, Acsa, Faid Alim, Ellen, Hermina Maria Elizabeth, Baboel Joesoer, Samuel Hendrikus;

DE STOOMSCHEPEN

Koningin der Nederlanden, Padang, Ambon;

DE BARKEN

Fatal Ma-an, So-Ootdin, Risgil Hair, Talsum, Banda Balhair, Eljezer, Cito, Joesrool Karim;

DE BRIKKEN

DE SCHOENERS

Sarie Tengaroong, Carolina, Srie Cheribon, Jupiter, Komeij, Bil Madjiet, Poospa, Hing Thaij, Coquette, Hing Aan, Hoseeng, Ataief, Venus,

DE KOTTER

Riengit.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

16 November. De Ned. Ind. bark *Welvaart*, gezagv. J. N. MOOI, van Soerabaya den 11den November.

18 November. De Ned. Ind. bark *Salma*, gezagv. SAID HASSAN BIN ALIE SEGAF, van Soerabaya den 12den November.

VERTROKKEN.

14 November. De Ned. Ind. bark *Polka Saenah*, gezagv. HADJIE MOHAMAT SEMAN, naar Bandjarmassing; de Ned. Ind. bark *Amana Tulbarie*, gezagv. SECH HAMOOT BIN MOHAMAT BINTOK, naar Cheribon.

16 November. De Ned. Ind. schoener, *Sophia*, gezagv. SINDOE JAIJA, naar Soerabaya; de Ned. Ind. brik *Fathal Haer*, gezagv. SAID ALI BIN MOHAMAT MOULAHAILLA, naar Balie.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Massoer en Mifrejool Moelook; de kotter Noorsasie; de schepen Getrude en Fathal Moebarak; de barken Welvaart en Salma.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 23sten tot en met den 25sten November 1859.

AANVOER.

Van Batavia per het stoomschip *Ambon*, gezagv. VOGEL, agent W. CORES DE VRIES.

11 kisten koopmanschappen, WELTER; 100 picols koffij, 4 collies inhoud onbekend, TIAN HOK.

Van Mandawee (Borneo) per de Ned. Ind. schoener *Ataief*, gezagv. SECH ALIE BIN ACHMAT BAASIM.

6500 bossen rotting, 15 picols trassie, 2800 stuks maloekoematten en kleinigheden, Gezagvoerder.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Faid Alim*, gezagv. SAID AIJDROOS BIN MOHAMAT ALHABSIE, agent Gezagvoerder,

50 zakken salpeter, 132 vaten spijkers, THOMAS.

Van Batavia per het stoomschip *Oenarang*, gezagv. VAN HULSTEIJN, agenten ADAM & CO.

1 kistje regaal, ANEMAET & Co; 14 vaten vuursteenen, MATHIEU EBBS RUYS & Co; 12 balen en kisten manufacturen, FRASER EATON & Co; 21 kisten manufacturen, 6 kisten opium, MC MILLAN MARTEN & Co; 5 kisten Binares opium, B. KOPERSMIT & Co; 12 collies manufacturen, Order; 297 Zakken koffij, HILL BROEKMAN & Co; 51 kisten harst, 143 vaten bier, 100 vaten meel, 40 kisten sigaren, 150 vaatjes blik, 37 kisten provisien, 66 collies meubelen, 126 collies koopmanschappen, 110 balen en kisten manufacturen en kleinigheden, ADAM & CO.

Marktprijzen.

SUIKER *f* $15\frac{1}{2}$.

KOFFIJ. Nominaal.

RIJST (CARGA) ℘ koijang *f* 125 @ *f* 145.—

Id. (WITTE) „ „ *f* 160 @ *f* 180.—

KOEHUIDEN ℘ picol.

ARAK ℘ legger. *f* 45.—

OLIE (KLAPPER). *f* 25.—

OLIE (KATJANG.) *f* 18.—

KADJANG MATTEN. *f* 9.—

ROTTING *f* $8\frac{1}{2}$ @ *f* 9.—

WISSELKOERS $102\frac{1}{2}$ @ 102%.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ LE ROY & CO TE SOERABAYA.